

HÖRBY

fån by till köping

Del 8 Gårdarna nr 18 och 19

På gård nr 18, Litt T, fanns en pump som man en gång i tiden kunde pumpa upp vatten från en stor brunn. Nu är allt borta, såväl hus som brunn. Nu reser sig stora gråa hus över markerna till nr 18 och nr 8.

I mitten av 1940-talet övertogs brunnen av ett par blåmesar som byggde bo här nästan varje sommar.

Boningshuset till nr 18 Litt T. Privat bild.

Långt tillbaka i tiden låg gården nere i byn tillsammans med den andra gården nr 18, Litt S. Men det har inte alltid varit så. Dags att flytta tillbaks till i slutet av 1700-talet. (Se karta på nästa sida.)

Nr 18 och nr 19 låg i en klunga för sig strax ovanför Hörby ån. I slutet av 1700-talet var det bara en brukare på nr 18. Han hette Torkell Månsson och var gift med Mätta Pehrson. Torkell avlider den 28 augusti 1795 (51 år). Mätta (40 år) gifter om sig med drängen Pehr Bengtsson (24 år) på stället.

Torkell och Mättas son Nils Torkelsson var 15 år, född den 5 februari 1781, när fadern dog. Hans äldre bror Hans var inte intresserad av att ta över. Torkell Månsson hade varit gift två gånger. I första giftet med Elna Nilsson hade han sönerna Hans och Nils.

Nils gifter sig den 25 november 1805 med Karna Torkelsdotter. De tog över brukningen av gården och Pehr och Mätta sattes på undantag.

På gården bodde också wargeringskarlen och drängen Per Andersson och hans hustru Olu Isaksdotter. De gifter sig den 3 november 1799.

Ären de går och en dag år 1814 erbjöd Nils Torkelsson åbon Per Andersson, född den 19 april 1792 och hans hustru Bengta, född den 24 september 1800, att ta över 1/16 mtl och åbon Ola Nilsson, född den 11 maj 1778 i Hee och hans hustru Olu Torkelsdotter, född den 8 augusti 1785 i Äspinge, att ta över 3/16 mtl av nr 18. Båda erhöll skattebrev den 7 februari 1834.

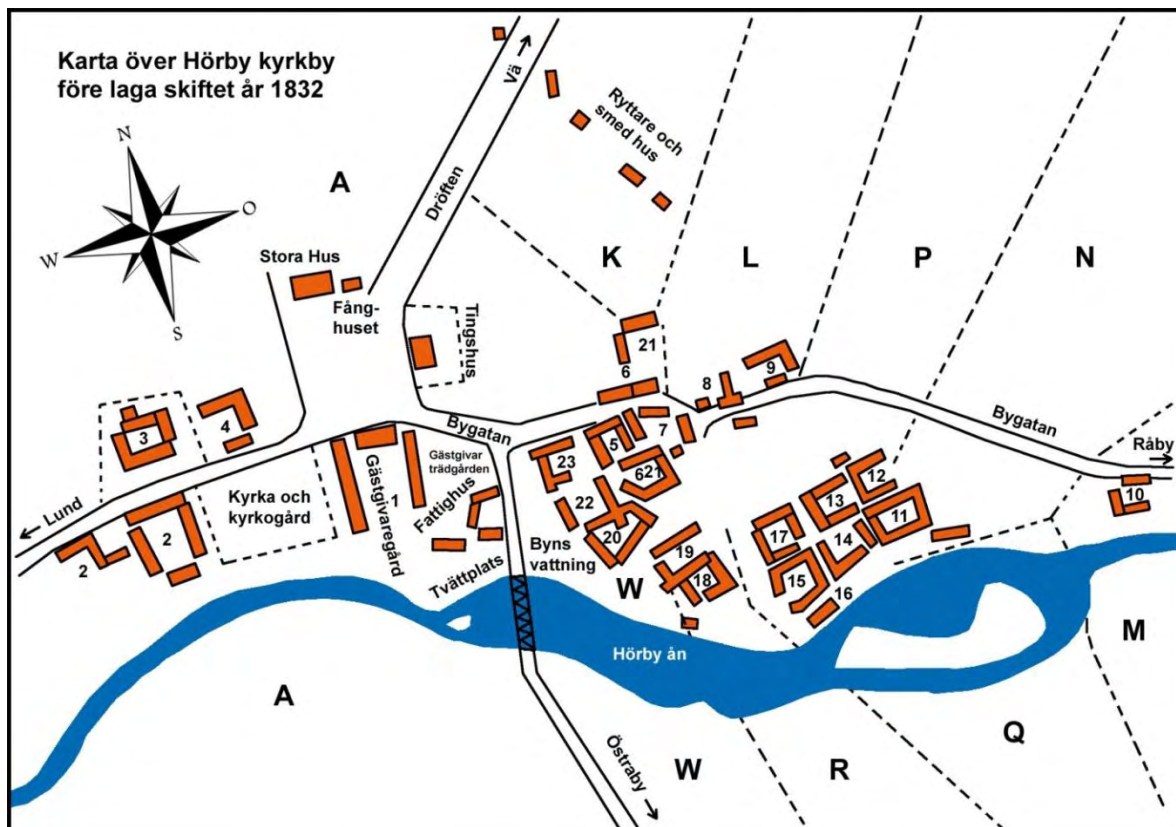
Av någon anledning byter Olu efternamnet till Nilsson omkring 1838.

Nils Torkelsson med familj flyttade till gård nr 12 3/16 mtl som han arrenderade av Sallerups kompani,

Nils broder Ola Torkelsson, född den 16 januari 1793 blev dräng på stället. 1827 övertog Ola arrendet och Nils Torkelsson och hans familj flyttade till ett hus på utmarken till nr 12.

Den 20 april 1829 uppstod en eldsvåda i huset där Nils Torkelsson och hans hustru Karna Torkelsdotter bodde. Det gick inte att rädda något av bohaget, endast en koppargryta och ett kopparjärn klarade sig från elden. Nils blev så förtvivlad att han segnade ner på gårdsplanen och fick en massiv hjärtattack och dog.

I april 1838 köpte änkefru Louise von Seth på Osbyholms gods arrendegården nr 12.

När laga skiftet i Hörby socken genomfördes fick nr 18 3/16 mtl (Litt S) och nr 18 1/16 mtl (Litt T) flytta till den östra sidan och fick marker på båda sidor om landsvägen till Kristianstad. Ola Nilsson uppförde sin gård på den södra sidan av vägen (Litt S) och Anders Rundström på den norra sidan av vägen. (Litt T). Se karta på nästa sida.

Gård nr 19 (Litt U) erhöll mark i sitt andra skifte på den norra sidan av vägen.

Den 25 januari 1845 avled Ola Nilsson på nr 18 3/16 mtl och efterlämnade änkan Olu Nilsdotter och barnen Nils, 16 år, och dottern Else.

Först ville värderingsmännen att gården skulle säljas, men eftersom man redan påbörjat rivningsarbete av åbyggnader till hemmanet nere i byn å det gamla stället, överrenskom man med änkan och förmyndarna till barnen att de tillsvidare fick behålla lägenheten under gemensamt bruk.

(Se bouppteckning i Frosta Häradsrätt FIIa:45. Sidan 305.)

Den 14 november 1835 flyttade Per Andersson och hans hustru Bengta Jönsdotter till Köinge nr 12 7/64 mtl som ägdes av kantorn i Hörby.

Till gästgivargården nr 1 inflyttade 1831 från Osby församling kopparslagare Anders Rundström och hans hustru Bengta (Betty) Larsdotter. Den 18 juli 1837 erhöll de fastebrev på nr 18 1/16 mtl.

Frosta Häradsrätt AIIa:5.

3 maj 1836, § 6.

Hörby nr 18 1/16 mtl.

Till H. Rⁿ blev med anhållan om lagfart inlämnat ett följande köpebrev.

Jag Pehr Andersson gör härmed veterligt att jag med min kära hustrus ja och samtycke samt av fri vilja och berått mod. Såsom jag och genom detta öppna salubrev försäljer till kopparslagaremästaren och borgaren Herr Anders Rundström och dess hustru Bengta Larsdotter mitt ägande kronoskattehemman nr 18 1/16 mtl Hörby, Frosta Härad och Malmöhus län för en summa av ettusende /1.333/ trehundra-trettio-tre RS 16 S Rgd och som hela köpeskillingen härföre är till mig godgjord så avhänder jag mig, min kära hustru och barn berörde hemman och tillägnar detsamma bemälte kopparslagaremästaren Rundström, dess hustru, barn och arvingar med hemmanets alla ägor, hus, jord, åker, äng, skog m.m.

Intet undantagande av vad därtill lyder avländer legat, (särskild förmån - till viss egendom) eller framdeles tillvinnas kan att äga, bruka och besitta såsom deras välfångna egendom, förbindande mig till hemvist efter lag.

Till yttermera visso har jag tillika med min kära hustru, detta salubrev i nedanskrivne vittnes närvaro egenhändigt underskrivit som skedde i Hörby den 24 mars 1836.

Pehr Andersson Bengta BID Jönsdotter
säljare

Att åbon Pehr Andersson och dess hustru å ovanskrivne salubrev tecknat sina namn intygas av undertecknade tillkallade vittnen.

Hörby som ovan

B. Y. Wallenroth P. Göransson

Varjämte företeddes Kungl. Maj:t och Rikets Kammarkollegie den 4:e mars 1834 Pehr Andersson å 1/16 mtl av Kronoskatterusthållshemmanet nr 18 Hörby meddelst skattebrev och med anledning härav då föreskriften kunggjort förklaringen den 14 maj 1805 sålunda varder fullgjord som i förmåga av 4:e kap. i Jordebalken och Kungl. förordning angående lagfart och börd av jord på landet den 13 juni 1800 beslöt Häradsrätten skäligt bevilja kopparslagaren Rundström och hans hustru Bengta Larsdotter nyss lästa laga uppbudet å ovannämnda hemmansdel mot köpesumman 1.333 Rs 16[—] Riksgäld, honom bevis köpebrevet påskriven jämte det protokollsutdrag meddelades.

Vid andra uppropet den 8 november 1836, § 44, tillades å köpebrevet att makarna Rundström skulle äga vars hälften av nr 18 1/16 mtl, Hörby.

1876 köpte bagare G. J. Wiberg 37/2048 mtl. av kopparslagare Anders Rundström. Köpebrev den 17 mars 1876. (Litt Td)

Den 25 april 1878 lämnade kopparslagaremästaren Anders Rundström jordelivet och lämnade efter sig hustrun Betty Rundström och tre barn.

BOUPPTECKNING

År 1878 den 25 juni förrättades bouppteckning efter kopparslagarmästaren Anders Rundström i Hörby som med döden avled den 25 sistlidna april och lämnade efter sig jämte hustrun Betty Rundström, f. Larsson tre bröstarvingar sonen förre lantbrukaren Frans Gustaf Adolf och dottern Emelia Adolfina, myndiga, samt sonen förre studenten August Ludvig, vilken genom i råkat sjukdom under sin studietid blivit så svag till förståndet att han ej förmår råda över sig och sin egendom, hans rätt bevakas för dagen av smedmästaren J. Malmberg i Köinge, men hans blivande laga förmyndare skall framdeles uppgivas.

Kreatur på stället 1 gammal häst, 1 röd ko, 1 späd gris. Sammanlagt 83.00

1 gammal liggfjädevagn 15
2 gamla arbetsvagnar 10
1 sämre järnharv 5
2 hjul och 1 vagnkärra 4 Summa tillsammans 34.00

Fastigheten skatte rusthålls hemmansdelen nr 18 91/2048 mtl Hörby med åbyggnader värderade till 3.500.00

Utsäde till hemmanet:
4 kubikfot och 2 kannor råg 12
34 kubikfot och 6 kannor havre 50
1 tunna potäter 5 Summa 67.00

Skulder bl. a. till sonen Frans Gustaf Adolf
Mars 1872 150, ränta 2.50
17 december 1877 100, ränta 2.30
1 mars 1878 100, ränta 1.35
1 maj 1878 150, ränta 1.50.

Dottern Emelia
26 februari 1877 50, ränta 3.65 Räntan var 5 ½ %

Skånska Hypoteksföreningens fordran enligt likvidations bevis av den 1 mars 1878 inestående i nr 18 1/16 mtl Hörby kapital 1.357 kr 85 öre därav bagare G. Wiberg hälften för 37/2048 mtl med 392 kr 50 öre och Rundströms arvingar för 91/2048 mtl som utgör 965 kr 35 öre

Tillgångar 4.428.30
Skulder 1.988.95
Behållning 2.439.35

Sedan bouppteckningen sålunda var avslutad anmälde den avlidnes efterlämnade hustru, änkefru Rundström att avlidna mannen genom testamente tillsagt hennes rättighet disponera all hans efterlämnade kvarlåtenskap i sin tid, och att detta testamente i bevaknings avseende är inlämnat till nu pågående lagtima ting.

Förmyndarbefattningen för avlidna kopparslagaren A. Rundströms efterlämnade svagsinta son förre studerande August Ludvig, nu 39 år gammal, har jag nu på begäran åtagit mig såvida jag därtill blir lagligen förordnad.

Slagtofta den 29 augusti 1878 O. Andersson.

FIIa:60, nr 10, sidan 43.

Änkan försökte förgäves att sälja gården som var på 91/4096 mtl. Trots många annonser om auktion blev den inte såld.

1

Auktion å fastighet!

Torsdagen den 13 i denna månad kl. 2 e. m. låta sterbhusdelegarne efter afl. kopparslagaremästare A. Rundström i Hörby, genom auktion ovilkorligen försälja sin välbelägna jord-egendom, antingen hel eller styckad, att tillträda genast med växande gröda eller den 25 inst. Mars. Till denna egendom, som är belägen utmed allmänna landsvägen och nära intill Hörby jernvägsstation, hör goda åbyggnader och cirka 13 tunn, hvaraf nära hälften är utmärkt åkerjord, resten betesmark. Köpevilkoren, som blifva mycket förmånliga, tillkännagifvas före utropet.

Hörby den 4 Juli 1882.
(Tr. o. 2.) **SV. THORSSON.**

2

Till salu.

Skattehemmansdelen nr 18 ⁹⁷/₂₄₈ mtl Hörby utmed allmänna landsvägen, nära härvarande jernvägsstation, med åbyggnad, vacker trädgård, cirka 12 told egerymd i en egoplan af god beskaffenhet, föder två hästar och två kor, försäljes under hand för billigt pris att med växande gröda genast tillträdas; är välbeläget för handverk eller annan rörelse. Närmare underrättelser mot enkelt porto lemnar egarinnan enkan Rundström eller under-tecknad.

Hörby i juli 1888.

N. Holmqvist.

3

Lösöreauktion.

Till följe af hemmanets försäljning och affyttning från stället låter enkefru Rundström i Hörby torsdagen den 9 maj genom offentlig auktion, som på stället förrättas med början kl. 10 f. m., försälja hela sitt lösörebo, bestående af en stark arbetshäst, 2 kor, vagnar och åkerbruksredskap, en del nyarbetadt koppar, såsom kittlar och grytor m. m., en stor del gagnadt koppar, en del silver, möbler af hvarjehanda slag, en del vacker utsädeshafre jemte en stor del diverse varor, med 8 månaders betalningsanstånd för betrodde köpare.

Slagtofta den 30 april 1889.

Nils Andersson.

4

Till uthyrning

blir den 1 nästa oktober mitt nu inköpta hus vid nya torget i Hörby ledigt emot billig hyra. Lägenheten består af 4 boningsrum samt kök och skafferier, hvartill hör tillräckliga ekonomihus och en stor vacker trädgård.

Hörby i september 1889.

N. Åberg.

5

Tillkännagifves

att jag från och med i dag har flyttat min bostad till f. d. Rundströmska gården i Hörby.

Hörby den 1 oktober 1889.

Johanna Herrlin,
barnmorska.

Obs! Linsömnad emottages fortfarande emot beställning.

Annonser i Eslövs Tidning.

- 1) Onsdagen den 3 juli 1882,
- 2) Lördagen den 7 juli 1888.
- 3) Torsdagen den 2 maj 1889
- 4) Lördagen den 14 september 1889.
- 5) Torsdagen den 12 november 1889.

Annons nr 4. Den 9 maj 1889 köpte kopparslagarmästare Nils Åberg av Betty Rundström gård nr 18. (Litt T). Sedan sålde han den till Johanna Herrlin. I utbyte erhöll Nils Åberg hennes tomt och hus vid Nya Torg.

Notis i Eslövs Tidning torsdagen den 12 september 1889.

Köp. Fru Johanna Herrlin i Hörby har av kopparslagare N. Åberg för 6.000:- tillhandlat sig i Hörby ägande lantegendom. Med köpet följer inbärgad gröda. Förenämnda N. Åberg har av fru Herrlin för 4.000:- köpt hennes vid Nya Torg ägande hus.

Översta bilden: Huset som ligger i mitten var Johanna Herrlins, köptes av N. Åberg.
Nedersta bilden: Samma hus som ovan vid bilen. Översta bilden är äldst och från omkring 1900.

Numera ser det ut så här. Systembolaget har flyttat hit till Nya Torg efter att ha varit i lokaler ägda av Stora Hotellet vid hörnan Gamla Torg – Nygatan. Foto 2022.

Johanna Herrlin på äldre dagar och som sextonårig ung dam. Privata bilder.

Johanna räddes inte för att ta tag i lantbruket då det var mycket åsidosatt. Efter ett antal år var hon nöjd. Och år 1904 fanns det en notis i tidningen Småbrukaren. Här kan man läsa följande: *"Vi besöker en liten gård i Hörby som är på 7 ½ tunnland åker jämte några tunnland stenbunden vildmark eller så kallad fälad.*

Av sådan natur har största delen av stället varit och ägarinnan fru Herrlin har för en kostnad av 125 kronor per tunnland vunnit bit för bit till åker. När hon för 14 år sedan köpte stället och härför betalte

6.000 kr, födde det en mager häst och en ännu magrare ko. Skörden utgjordes av fem enspännarlass vårsäd med tistel och annat ogräs till betydande procent samt 2 ½ tunna råg. Nu födas där fyra präktiga kor, en kviga och två kalvar. Den bästa kon mjölkar över 5 000 liter om året, och mjölk säljes från ladugården för 1.200 kronor årligen.

Ladugården var omsorgsfullt inredd med cementkrubbor och praktiskt ordnade gödselrännor. Den övertäckta gödselstaden var ävenledes cementerad.

I det sexåriga växelbruket ingår rotfrukter och grönfoder till betydande del. Hälften av höstrågsaftaget tas till grönfoder under försommaren.

Runt boningshuset fanns en praktisk och välskött trädgård och fru Herrlin experimenterade också med nya växtalster med gott resultat.”

All den sten som togs upp på markerna inramade åkrarna som gärdesgårdar och de var många till antalet. Det vittnade om vilket slit som Johanna och hennes tre döttrar åstadkommit genom åren.

Johanna Herrlin med två av sina döttrar utanför husets framsida som var helt täckt av murgröna.
Privata bilder.

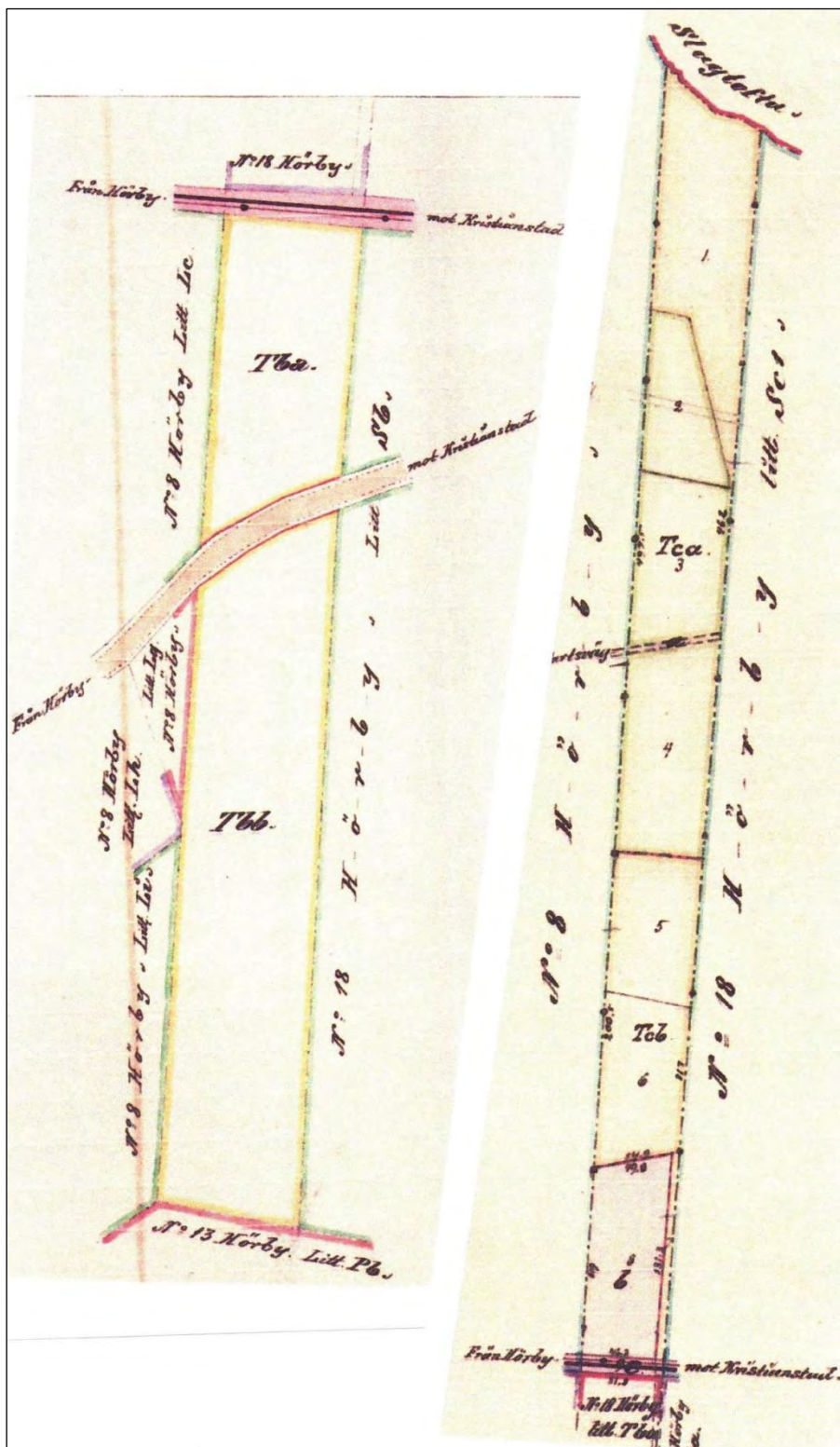

Ett av träden på tomten omgärdades av blå blommor.

Privata bilder.

I slutet av 1800-talet var det möjligt att stycka upp sin mark i ett antal delar. Styckningen gjorde att man lättare kunde sälja sin mark eller delar av den.

Karta över Hörby nr 18 1/16 mtl. Efter försäljning av utmarken, Litt Td, till bagare G. Wiberg
återstod 91/2048 mtl.

Kartan till vänster söderut över landsvägen. Kartan till höger norrut till Slagtofta.

Ägostyckning 1898. Nr 18 Litt T. 1/16 mtl.

1/2048 mtl Litt Ta = Litt Tba Johanna Herrlin

57/2048 mtl Litt Tb = Litt Tbb Johanna Herrlin

33/2048 mtl Litt Tc = Litt Tca Johanna Herrlin

Johanna Herrlins mark låg inom Hörby Municipalsamhälle.

37/2048 mtl Litt Td = Litt Tdd Per Jönsson. Utmarken såld av bagare G. Wibergs sterbhusdelägare.

I Johanna Herrlins trädgård är ovanstående foto taget. Privat bild.

Från vänster: Gerda Herrlin, Axel Magnus Mörck, Hilma Mörck, född Herrlin, Karl Gunnar Mörck, Per Mörck, född Olsson, Anna Elisabeth Mörck, Alma Herrlin och Ragnar Olof Mörck.

Johanna Herrlin, f. Jönsson den 10 mars 1848 i Västra Karaby. Hennes man Måns Persson Herrlin, f. den 2 maj 1842 i Östra Herrestad. Död den 16 maj 1881 i Hörby.

Dödsfall.
—
Att
min älskade man
M. P. HERRLIN,
född den 2 Maj 1842 efter en lång, tärande
sjukdom stilla afled i Hörby, måndagen den
16 Maj 1881, kl. 7 f. m., sörjd och saknad
af mig och 3 barn, varder endast på detta
sätt släkt och vänner tillkännagifvet.
(Tr. o. l.) **Johanna Herrlin.**

Annons i Eslövs Tidning lördagen den 14 maj 1881.

Den andra gården nr 18 3/16 mtl brukades av Ola Nilsson fram till sin död i januari 1845, då änkan Olu Nilsdotter och barnens förmyndare tog över fram till att sonen Nils blev gammal nog att kunna bruka gården.

Nils föddes den 16 augusti 1828 och hans blivande hustru Gertrud Nilsdotter, född den 3 juni 1829 i Östra Sallerup. De gifte sig den 28 december 1850. Paret erhöll fastebrev på nr 18 Litt S den 15 juni 1852. Samma år köpte Nils sin syster Elses arvslott på 7/144 mtl.

Nils och Gertrud fick åtta barn. Ola, född 13 augusti 1851, Anna, född den 28 januari 1853, Elsa, född den 17 november 1854, Elna, född den 13 maj 1857, Nils, född den 27 november 1859, Per, född den 28 juni 1862, Johanna, född den 20 december 1865 och Anders, född den 20 december 1868.

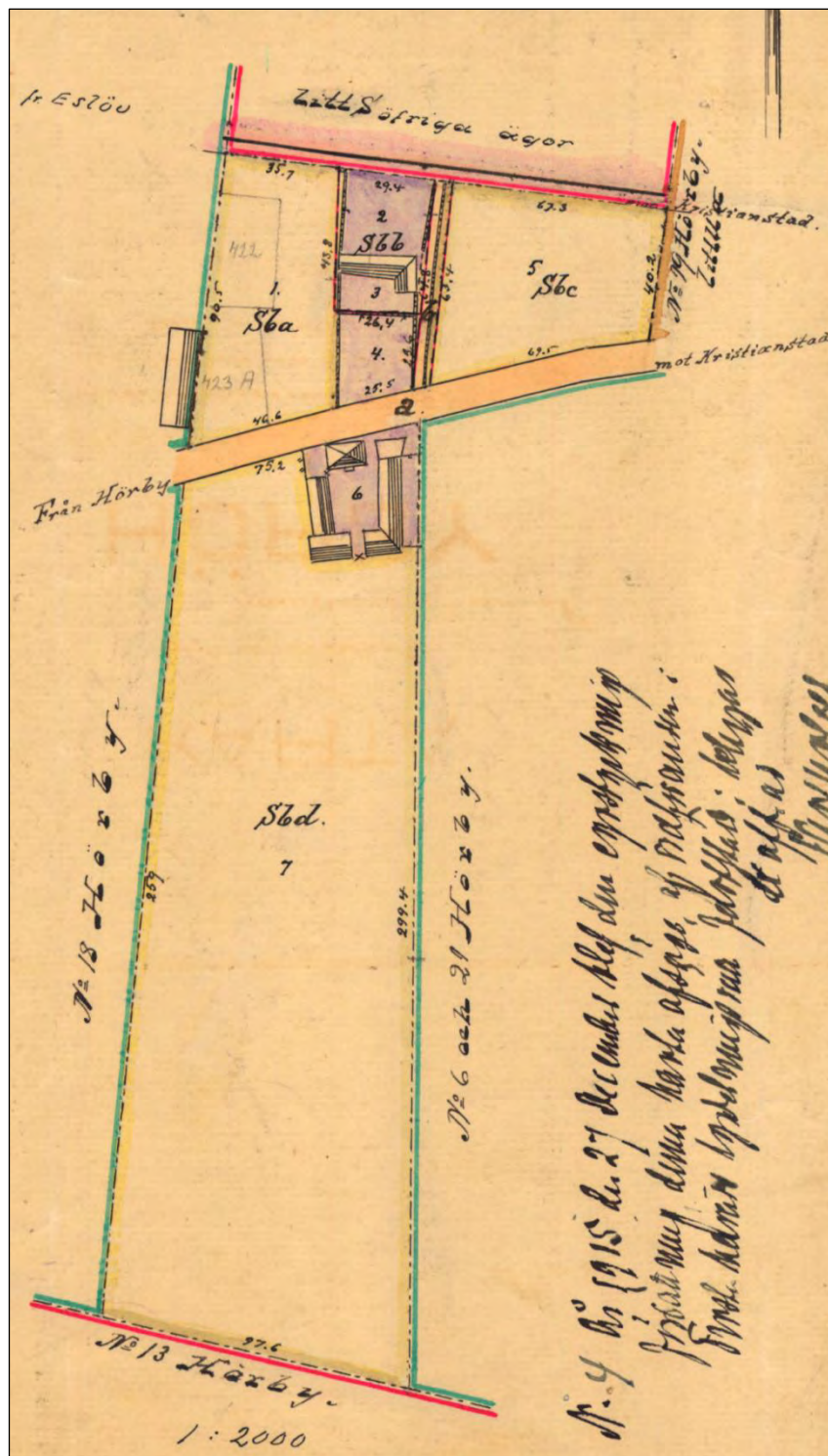
Den 26 september 1884 gifte sig sonen Nils med Hanna Nilsdotter, född den 24 juli 1857 i Hörby. De tog över gården efter föräldrarna och han titulerades som åbo.

Det var så på den tiden att äldsta sonen skulle ta över efter det att föräldrarna inte orkade längre. Då både Ola och Per flyttat till Amerika blev det sonen Nils som skulle ta över gården. De båda pojkarna Ola och Per skickade brev efter brev hem till familjen och omtalade hur bra de hade det. Jorden de brukade var allt annat än det som fanns hemmavid, fälader med mängder av sten och i övrigt dålig jordmån.

Nils funderade länge och väl, han hade tagit över gården då han gifte sig. Han hade två söner, Nils Viktor och Johan Hilding, båda födda den 15 maj 1886. Skulle han och övriga familjen våga flytta till det förlovade landet i väster. Diskussionerna var många både med hustrun och sina föräldrar.

Sagt och gjort i slutet av år 1886 flyttade familjen Nils Nilsson till Amerika. Med på färden följde även hans systrar Anna och Johanna. Kvar på gården i Hörby blev sonen Anders och dottern Elsa.

Anders Nilsson blev den nya åbon, men han var inte riktigt förtjust i att vara lantbrukare. Förmodligen hade han inte den kompetens som behövdes.

Karta 12-HÖR-271.

Nils Nilsson från Hörby lät stycka upp marken i fyra delar omkring 1915. Sålunda erhö

Litt Sba 7/1024 mtl

Litt Sbb 2/1024 mtl

Litt Sbc 6/1024 mtl

Litt Sbd 29/1024 mtl Summa 42/1024 mtl

Marken från järnvägen och till gränsen mot Slagtofta tillhörde också nr 18. Denna del finns inte med på kartan från 1915. Med all mark till nr 18 Litt S blev det 127/1024 eller 1/8 mtl.

Den 23 maj 1898 avled undantagsmannen Nils Olsson av en hjärnblödning. Bouppteckning den 2 juli. (Frosta Häradsrätt FIIa:72, nr 46.)

Anders Nilsson som hade tagit över gården slapp nu det eviga tjetet från fadern att han inte skötte stället på rätt sätt. Nu ägde han 127/1024 mtl eller 1/8 mtl.

Först och främst gifter han sig den 21 juni 1895 med Maria Jönsdotter, född den 28 februari 1873 i Östra Äspinge. Därefter byggde han ett litet hus på sin mark och förpassade sin moder Gertrud Nilsson dit, efter hennes mans död.

Den 24 september 1899 sålde Anders Nilsson och hans hustru Maria Jönsdotter 127/1024 mtl till Anders Persson, född den 12 augusti 1865 i Östra Äspinge och hans hustru Hanna Nilsson, född den 12 november 1865 i Östra Äspinge. Köpehandling den 4 september 1899.

Anders Nilsson och hans hustru Maria Jönsdotter flyttade till Åtorp 1899 som var det gamla fattighuset strax öster om gästgivargården.

Byns fattighus flyttades till en tomt vid före detta marknadsplatsen. Byns nya fattighus nämns för första gången 1943 som Hörby ålderdomshem.

Förre åbon Anders Nilsson och hans hustru Maria Jönsdotter flyttade in i ett nybyggt hus på nr 18 år 1900. Anders titulerades nu som åkare.

1911 gick Anders Nilsson och hans hustru Maria Jönsdotter skilda vägar. Efter skilsmässan flyttade Anders syster Elna in i huset. Hon avlider den 31 december 1919. Anders bodde kvar till den 6 december 1924, då flyttade han till Råbygatan nr 11. Den 22 december 1928 flyttade han till Boställsgatan och titulerades som före detta grovarbetare och åkare. Flyttade senare till Industrigatan nr 29 och därifrån den 14 december 1940.

Anders moder Gertrud Nilsson avlider på nr 18 den 14 januari 1914. Hon blev 85 år.

1914 sålde Anders Persson och hans hustru Hanna Nilsson 127/1024 mtl till Nils Nilsson från Hörby. Köpebrev den 14 mars 1914.

Ytterligare en som hette Nils Nilsson inflyttade från Hjärsås. Han köpte 127/1024 den 14 mars 1916.

Nils Nilsson från Hjärsås och hans hustru Bengta Nilsson flyttade till Lyby. Den 21 mars 1919 sålde Nils Nilsson 27/1024 mtl till hemmansägare Anders Persson, född den 15 juli 1858 i Västra Vram och hans hustru Pernilla Persson, född Nilsson den 1 maj 1854 i Äsphult.

Den 20 april 1928 sålde Anders Persson och hans hustru Pernilla Persson 27/1024 mtl Litt Sbd och 17//2048 mtl Litt Tcb till August Håkansson, född den 16 december 1881 i Östraby och hans hustru Ida Kristina, född Jönsson den 5 december 1884 i Tolånga.

Omkring 1941 övertog sonen Nils Sture August Håkansson, född den 11 december 1919 i Östra Kärrstorp och hans hustru Inga Margit, född Andersson den 5 december 1916 i Skeglinge.

Anders Persson och Pernilla Persson flyttade 1928 till Tingsgatan nr 6. Anders avlider här den 28 november 1929. Änkan Pernilla flyttade till Äspinge den 27 november 1930.

Även Johanna Herrlin sålde mark. Den 13 september 1906 sålde hon 40/2048 mtl Litt Tbb till trädgårdsmästare Johan Emil Andersson.

Den 10 oktober 1913 sålde hon lägenheten Slakteriet nr 2 till Hörby Köping.

Sålde 33/2048 mtl Litt Tca till byggmästare N. O. Bremer den 18 september 1915

En lägenhet kallad Vägen nr 1, avstyckad från 17/2048 mtl såldes till N. O. Bremer den 30 december 1915.

Efter alla försäljningarna fanns det inte mycket kvar av Johanna Herrlins mark. Det återstod Litt Tba på 1/2048 mtl. Här stod boningshus och stallbyggnad. En bit åker på cirka 1 tunnland. Allt detta låg mellan landsvägen och järnvägen.

På Litt Sba låg en bebyggd tomt i den nordvästra delen utmed gränsen mellan Litt Sba och Litt Sbb
Vid landsvägen låg huset Rosenhill. Längre in på Litt Sbb bodde toffelmakare Tullberg.

Litt Sbc såldes till Frosta Härads väghållningsdistrikt den 10 april 1934. Säljare var Anders Persson och hustru Karna Persson.

HÖRBY ÖSTER UNDER SNÖMASSORNA 1940 – 1944.

Bilderna talar sitt tydliga språk.

Privata bilder.

ÖDEHUSEN

Litt Sba

Litt Sbb.

Litt Sbb. Rosenhill.

Hörby nr 18 Litt T.

Privata bilder.

I början av år 1981 revs nr 18 Litt T. Två träd skonades och står fortfarande kvar på tomten.

1984 revs ytterligare tre hus i området. De stod på mark, som en gång tillhört nr 18 1/8 mtl Litt S.

Öster om nr 18 Litt Sbc låg mark tillhörande nr 19 Litt U och som var på 345/8192 mtl. Här låg en gård mitt ute på öppna fältet. Runt gården växte björk i massor. Anders Persson köpte marken av sterbhusdelägarna till Ingrid Täcklind. Köpekontrakt den 6 december 1909.

Anders Perssons gård. Bild från Gods och gårdar.

Axel Persson son till Anders Persson övertog gården 1939. 1944 brann gården ner till grunden. Pojkars lek med tändstickor i höladan gjorde att elden spred sig snabbt i den östliga vinden. En pojke på knappt tre år innebrändes.

Mellersta Skåne tisdagen den 22 juni 1944.

Det låg ytterligare gårdar på nr 18 och nr 6 o 21. En efter en försvann de..

Lantbrukare Nils Håkansson var den sista på nr 18 Litt S. På nr 6 o 21 hette lantbrukaren Oscar Appelgren. Den 14 april 1937 sålde han gården till hemmansägaren Nils Brandin, född den 28 februari 1897 i Västra Sallerup och hans hustru Anna, född Nilsson den 24 mars 1898 i Västra Vram. Han blev den sista lantbrukaren på gården.

Så här ser det ut idag på Kristianstadsvägen, tidigare Östra Storgatan.

Foto 2022.

Fru Johanna Herrlin.

På söndagens morgon avled i Hörby samhällets äldsta och i sin krafts dagar mest verksamma medlemmar, änkefru Johanna Herrlin, i en ålder av 89 år.

Den bortgångna var född i V. Karaby församling 1848. Vid 17-års ålder avlade hon småskollärarinneexamen, varefter hon var lärarinna i Skepparslöv, Trolle Ljungby o. Hammenhög. År 1870 avlade hon barnmorskeexamen i Göteborg, varefter hon år 1872 erhöll barnmorskebefattning i Hörby. År 1873 ingick hon äktenskap med framlidne murarmästaren Magnus Herrlin, Hörby. Vid 33 års ålder blev hon änka. Barnmorskeplatsen i Hörby innehade hon i 42 år, varefter hon avgick med pension. Hon har under sin Hörbytid bl. a. varit ledamot av fattigvårdsstyrelsen och pensionsnämnden.

Den avlidna var i sin krafts dagar en ovanligt driftig kvinna. Hennes småbruk räknades till ortens förnämsta och blev vid olika tillfällen premierat av Hushållningssällsk. Hit ställdes också i första hand de norrländska småbrukarnas och småbrukarkvinnornas studieresor. Hennes gård gjorde också ett synnerligen trivsamt intryck med de gamla vårdträden framför ingången och mängden av blomster i rabatterna — särskilt vårarna erbjödo de otaliga lökarna och andra blomstren en fröjd för ögat.

Fru Herrlin var en kvinna med synnerligen gott omdöme och i många avseenden var hon — i yngre dagar — före sin tid. Intressant var det också att höra henne berätta om samhället i gångna tider och sin verksamhet, smådrag ur bygdens historia, som blevo ännu mera njutbara genom den stilla humor, som de alltid kryddades med.

En trogen och långvarig gärning är avslutad. Vile hon i frid!

Närmast sörjande är dottern Hilma, gift med köpman Per Mörck, Hörby, samt barnbarn.

I sitt äktenskap hade hon ytterligare två döttrar, vilka emellertid avlidit tidigare.

Mellersta Skåne tisdagen den 6 april 1937.

AUKTIONER

Fastighets- och lösöreauktion i Hörby köping.

Torsdagen den 27 maj kl. 11 f. m. låter sterbhusdelägarna efter fru Johanna Herrlin i Hörby å offentlig auktion, som hålles å stället, försälja sterbhusets såväl fasta som lösa egendom, bestående av:

Fastigheten stadsägan 420 om c:a 4,900 kvm., belägen vid Kristianstadsvägen i Hörby köping med därå uppförda boningshus av delvis korsvirke med tegel och delvis brädbeklädd råtegel under tak av plåt å södra och papp å norra sidan samt inredd till en lägenhet om 4 rum, kök och brygghus samt en lägenhet om 2 mindre rum och kök jämte vindsplats över hela fastigheten. Ekonomibyggnad uppförd delvis av tegel och i övrigt av ribbade bräder samt från öster räknat inredd till bostad om 2 rum, kök med vindsplats, vedbod, loge, stall och gödselstad. I trädgården, som är omgiven av häck, finnes ett femtontal olika slag fruktträd jämte hallonbuskar och blommor.

Fastigheten är tax.-v. till 9,000 kronor och utropas kl. 12 middag då övriga villkor tillkännagivas, och kan beses den 26 dennes mellan kl. 12—2 em.

LÖSEGENDOM: Turistsängar, soffor, linneskåp, byrå, skänk, bord, fönsterbord, stoppade och ostoppade stolar, korgstol, symaskin, puffar, kistor, väggur, böcker, diverse tavlor, prydnadskuddar, sängkläder, diverse köksattiralj, primuskök, glas och porslin, baljor, badkar och baljor av plåt, handredskap, ett par m. huggen ved m. m.

För annan persons räkning säljes: 2 frackkostymer (medelstor person), soffor, turkisk divan, säng av valnöt med madrass, kommod, klaffbord, sängstol, småbord, snidat skåp 2 stora skåp, fotogenugn, torvmullsklosett (nästan ny), tavlor, porträtt i olja, lampor, väggur-regulator, stolar kaffekokare, antik ekkista, laggkär, vaser, prydnadsaker, böcker m. m.

1 st. sängkammarmöblemang bestående av: 2 st. sängar, 2 st. nattbord, 1 st. lavoar med marmorskiva, 1 st. toilettbyrå med spegel, 2 st. stolar, 1 st. barnsäng.

1 st. frackkostym för medelstor person, 1 st. smokingkostym för medelstor person, 2 st. pelarbord, 2 st. madrasser till touristsängar, 1 st. tvättkommod.

Säkre och kände köpare erhålla tre månaders kredit med äganderättsförbehåll tills varan betalats.

Hörby den 22 maj 1937.

OSCAR SJÖBERG.

Mellersta Skåne tisdagen den 25 maj 1937,

Hus och tomt inropades av dottern Hilma Mörck, född Herrlin. Gift med handlaren Per Olsson Mörck i Hörby.

Dottern Alma gifte sig med trädgårdsmästare Alfred Pamp och paret flyttade till Varberg. Här dog Alma den 24 mars 1924,

Dottern Gerda gifte sig inte. Hon avled efter långt lidande den 31 mars 1934 i Hörby.

MELLERSTA SKÅNE

En vacker hyllning bereddes nyårsafton barnmorskan Johanna Herrlin i Hörby, som då skulle lämna den befattning hon här bestritt i 41 år. Fru Herrlin uppvaktades nämligen på förmiddagen av en deputation bestående av fruarna Ida Hallbeck, Anna Halldén och Maria Petersson, som till henne överlämnade en inom samhället och orten subskriberad vacker minnesgåva, en kaffeservis av äkta silver, inköpt genom fabrikör Holmberg, härstädes. Fru Herrlin tackade vördsamt för den ståtliga och dyrbara gåvan.

När nu fru Herrlin avgår från sin post må hon ha det vitsordet att hon alltid skött sin befattning på allra bästa vis och alltid varit lika emot rik som fattig. Det är för övrigt en mångsidig livsgärning, på vilken fru Herrlin kan blicka tillbaka. Före sitt gifte hade hon några års anställning som småskollärarinna. När hon så ingick äktenskap med murare Herrlin och tog avsked från lärarinnebefattningen, genomgick hon en barnmorskekurs. 1872 blev hon anställd i Hörby såsom barnmorska. Vid sidan av denna sin befattning och oaktat hon sedan mannens tidiga fränfalle ensam fått uppfostra flera barn, har hon som bekant kunnat ägna sig åt jordbruket och det t. o. m.. med sådan framgång att hon flera gånger om blivit prisbelönad för sitt välskötta småbruk.

Många äro också de besök, hon under de gångna åren mottagit av studieresande småbrukare vilka velat se hennes ställe och göra bekantskap med dess duktiga ägarinna.

Lördagen den 3 januari 1914.

Johanna Herrlin erhöill kaffekanna, sockerskål, gräddkanna och en skål i silver när hon slutade som barnmorska 1913.

På ena sidan av kaffekannen står inom ett ornament följande: "Barnmorskan Fru Johanna Herrlin Hörby." Runt om ornamentet står: "Gärd af tacksamhet för pligttroget arbete."

På andra sidan av kaffekannen står inom ornament: "1872 - 1913."

Sockerskålen och gräddkannen har samma ornament. Skålen är helt slät.

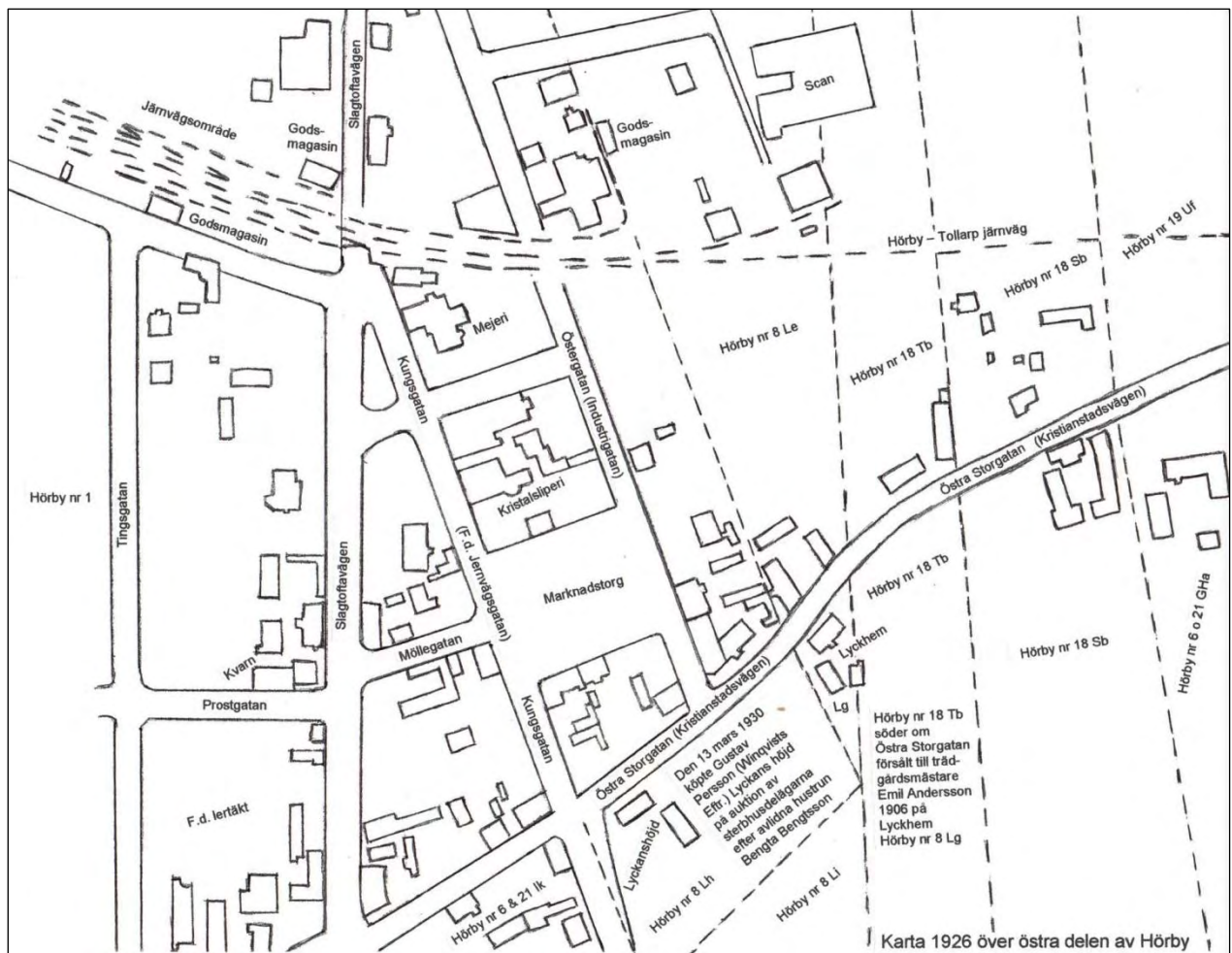

Den här bilen stod i Johanna Herrlins loge under andra världskriget. Gummihjulen hade militären lagt beslag på. De skulle återbördas efter kriget.

Min fader Gunnar Mörck chaufför , Sigfrid Lindström till vänster, affärsbiträdet Borg till höger, hade varit i Kivik och köpt bl. a. frukträd som skulle planteras på den kvarvarande åkern mellan landsvägen och järnvägen.

Det blev lite si och så. Äpplen blev det men körsbären åt traktens fåglar upp innan de hann plockas.

Privata bilder.

Privat bild.

KÄLLOR:

Kyrkböcker från Hörby köping, Hörby landsförsamling, Höör och Tygelsjö.

Frosta Häradsrätt: Lagfarter serie CIIIC.

Frosta Tingslags Häradsrätt Lagfarter serie CIIIC.

Frosta Häradsrätt Bouppteckningar serie FII.

Frosta Tingslags Häradsrätt Bouppteckningar serie FII.

Lantmäteriets historiska kartor.

Gods och gårdar.

Tidningsarkivet i Lund: Eslövs Tidning, Skåningen Eslöfs Tidning, Hörby Posten,
Mellersta Skåne.

Bilder från Gammalstorp, sidan 8 och 14.

Färgfoto: Per-Gunnar Mörck 2022

Bilden på första sidan foto 2022 från Böksholm i Småland.

De privata bilderna får ej användas utan måste först ha författarens tillstånd.

Tidigare delar:

Del 1. Kyrkbyn.

Del 2. Enskifte.

Del 3. Laga skifte.

Del 4. Marknadsplatsen.

Del 5. Torg och bygatan.

Del 6. Gård nr 8.

Del 7. Industribyn.

Copyright Per-Gunnar Mörck.

pergunnar.morck@bredband2.com

Läs mer om Johanna Herrlin och gårdarna på Hörby öster i nedanstående dokument på

www.morck-rosell.se och www.gammalstorp.se

Remmarlöv – Hörby.

Johanna Herrlin.

Karnas backe. Del 1 – 3.